

MART AYINDA GÖK YÜZÜ

Alper ATEŞ

M50 yıldız kümesi.

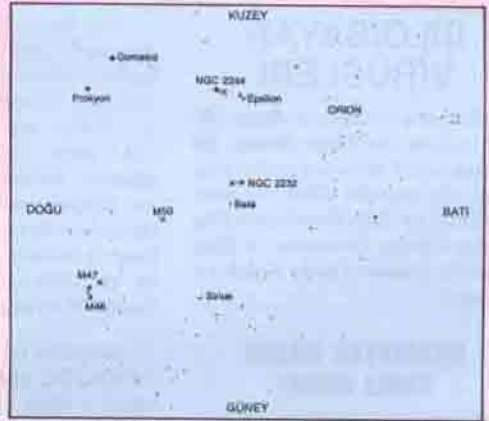
Mart ismi Latince Martius'tan gelir. Martius, savaş tanrısı Mars'a ithaf edilmiş bir isimdir. Mart gecelerinde Samanyolu'nun Orion sarmal kolunu dürbünle taramak bir zevktir. Soğuk havalara rağmen bu gecelerde üşümeğe değecek birkaç hedef şunlardır:

Prokyon: İkizler ile Büyükköpek takım yıldızları arasında çok parlak bir yıldız olan Prokyon, Küçük köpek takım yıldızının en parlak yıldızıdır. Tüm gök yüzünün en parlak sekizinci yıldızı olan Prokyon, sarı renkli ve saniyede 3 km lik bir hızla bize yaklaşıyor. Uzaklığı ise 11 ışık yılı. Prokyon ismi Yunanca köpekten önce anlamına geliyor. Bu ismi almasının nedeni ise, Köpek yıldızı olarak da bilinen Sirius'dan biraz önce doğması. Prokyon'un hemen batısında yer alan yıldızın adı ise Gome-sia, Gome-sia, sulu gözlü demek.

NGC 2244: Bize 5500 ışık yılı uzaklıkta yer alan bu yıldız kümesi, Rosetta bulutsusu ile çevrelenmiş. Bu gaz bulutunu dürbünle ayırt edemiyoruz. Ancak, uzun süre poz verilen fotoğraflarda kendisini gösteriyor. NGC 2244 yıldız kümesi, özellikle 10 x 50 dürbünler için uygun bir hedef.

Epsilon: NGC 2244'un batısında yer alan Epsilon'un çevresi güzel bir bölge. Epsilon, dürbün için kolay bir çift yıldız. Bu yıldızlardan biri sarı, diğeri mavimsi renkli.

M50: Sinus ile Prokyon'u birleştiren çizgi üzerinde, Sirius'a yakın bir konumda bulunan bu yıldız kümesi, kolay bir hedef. Bize yaklaşık 3000 ışık yılı uzaklıkta. Ünlü Fransız amatör astronomu Charles Messier, bu yıldız kümesini bir kuyruklu yıldız izlerken şans eseri keşfetmiş ve hazırladığı kataloğa 50 numarayla kaydetmiştir.

Orion takım yıldızının doğusundaki bölge Samanyolu'nun Orion kolu bölgesidir. Parlak yıldızlardan yararlanarak cisimleri bulmaya çalışın.

M47: 30 güneşten oluşan bu yıldız kümesi, 1500 ışık yılı uzaklıkta.

M46: Sirius, Prokyon ve M46'yı bir dik üçgenin köşeleri gibi düşünürsek, M46 bu dik kenarda yer alıyor. Dünya'ya 5400 ışık yılı uzaklıkta.

Beta Monokerotis: En ilginç hedefi en sona sakladık. Monokeros (Tekboynuz) takım yıldızının bir üyesi olan Beta, 3 güneşten oluşan bir yıldız sistemi. Bu sistemi oluşturan üç yıldızda 10 x 50 lik bir dürbünle kolayca ayırt edilebiliyor. Bu nedenle, bu yıldız sistemini gözlemenizi önemle öneririm. Büyük besteci ve astronom Sir William Herschell, çıplak gözle tek bir yıldız gibi görünen bu yıldızın bir üçlü sistem olduğunu keşfettiğinde şöyle demiş: "Tüm gök yüzünde gördüğüm en muhteşem görüntülerden biri". Bu yıldızın kuzeyinde NGC 2232 yıldız kümesi bulunuyor. Bu yıldız kümesi de kolay bir hedef.

Bu ayın ilginç gök olayları ise şöyle olacak: 3 Mart: Mars, Ay yaklaşması. 8 Mart: Ay 1993'ün en yakın konumunda. Bu akşam saat 19'dan itibaren gözünüz doğuda olsun. Ay bu sıralarda doğacak. 9 Mart: Son aylarda batı ufkuunda görülen Venüs, bu günden sonra Güneş'e yaklaşmaya başlayacak. 10 Mart: Jupiter, Ay yaklaşması. 15 Mart: Ay sondördün evresinde. 20 Mart: İlkbahar ekinoksu. Bugün, Türkiye saati ile 16:41'de astronomik olarak ilkbahar başlıyor. 27 Mart: Hiiâl, Ülker yıldız kümesinin güneyinde. 31 Mart: İkindördün Ay ile Mars yaklaşması.